

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการสำรวจสภาพการส่งเสริมการสอนในโรงเรียนสาขาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาหลัก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในภาคกลาง โดยมีรายละเอียดของวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการส่งเสริมการสอนในโรงเรียนสาขาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาหลัก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในภาคกลาง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรในจังหวัดที่มีโรงเรียนสาขา จำนวน 15 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี จันทบุรี ชัยนาท ตราด นครสวรรค์ นนทบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ปราจีนบุรี เพชรบุรี ระยอง ราชบุรี ลพบุรี สระบุรี สุพรรณบุรี และอุทัยธานี รวมโรงเรียนสาขาทั้งหมด 102 สาขา โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย 2 ชนิด คือ แบบสำรวจข้อมูลและแบบสอบถาม

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาหลัก ครูผู้ดูแลโรงเรียนสาขา และครูผู้สอนในโรงเรียนสาขา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในภาคกลาง ประจำปีการศึกษา 2532 จำนวน 359 คน มีจำนวนประชากรในแต่ละกลุ่มดังนี้

ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาหลัก	จำนวน	99	คน
ครูผู้ดูแลโรงเรียนสาขา	จำนวน	102	คน
ครูผู้สอนในโรงเรียนสาขา	จำนวน	158	คน
รวมประชากรทั้งสิ้น	จำนวน	359	คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสำรวจข้อมูลและแบบสอบถาม เกี่ยวกับสภาพการส่งเสริมการสอนในโรงเรียนสาขาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาหลัก โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ซึ่งมีรายละเอียดและมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.1 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย มีลำดับขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

2.1.1 ศึกษาค้นคว้าเรื่องราวเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนสาขา จากคำรา เอกสาร วารสาร บทความจากหนังสือ รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์จังหวัด ฝ่ายนิเทศการศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนสาขา

2.1.2 นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 2.1.1 มาเป็นแนวในการสร้างแบบสำรวจข้อมูลและแบบสอบถาม

2.1.3 นำเครื่องมือฉบับร่าง พร้อมด้วยหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นเครื่องมือฉบับชั่วคราว

2.1.4 นำเครื่องมือฉบับชั่วคราวไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับประชากรในภาคใต้จำนวน 25 คน คือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาหลัก จำนวน 6 คน ครูผู้ดูแลโรงเรียนสาขา จำนวน 6 คน และครูผู้สอนในโรงเรียนสาขา จำนวน 13 คน แล้วนำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขเป็นฉบับสมบูรณ์

2.1.5 นำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ไปให้ประชากรตอบคือผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาหลัก จำนวน 99 คน ครูผู้ดูแลโรงเรียนสาขา จำนวน 102 คน และครูผู้สอนในโรงเรียนสาขา จำนวน 158 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 359 คน ในโรงเรียนประถมศึกษาหลักและโรงเรียนสาขาในภาคกลาง จำนวน 102 สาขา ด้วยตนเองส่วนหนึ่งและอีกส่วนหนึ่งขอความร่วมมือจากศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ

2.2 ประเภทของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

2.2.1 แบบสำรวจข้อมูล เป็นแบบสำรวจเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของโรงเรียนสาขาและชุมชนที่ตั้งอยู่ ซึ่งครูผู้ดูแลโรงเรียนสาขา เป็นผู้ตอบ

2.2.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการส่งเสริมการสอนในโรงเรียน
สาขาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาหลัก ซึ่งแยกเป็น 2 ฉบับคือ

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
หลัก จำนวน 40 ข้อ

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามสำหรับครูผู้ดูแลโรงเรียนสาขาและครูผู้สอน
ในโรงเรียนสาขา จำนวน 41 ข้อ

2.3 ลักษณะเครื่องมือ

2.3.1 แบบสำรวจข้อมูล เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended
question)

2.3.2 แบบสอบถามจำนวน 2 ฉบับ โดยแต่ละฉบับแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบ
สำรวจรายการ (Check list) และเติมคำลงในช่องว่าง

ตอนที่ 2 สภาพการส่งเสริมการสอนในโรงเรียนสาขาของ
ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาหลัก มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) และแบบ
ปลายเปิด (Open form)

รายละเอียดในแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ ตอนที่ 2 เป็นคำถาม
เกี่ยวกับสภาพการส่งเสริมการสอนในโรงเรียนสาขาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาหลัก จำแนก
ออกเป็น 7 ด้าน รวม 34 ข้อ คือ

1) การเตรียมการสอน	จำนวน	7	ข้อ
2) การจัดการเรียนการสอน	จำนวน	5	ข้อ
3) การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน	จำนวน	2	ข้อ
4) การผลิตและการใช้สื่อการเรียน การสอน	จำนวน	7	ข้อ
5) การประเมินผลการเรียนการสอน	จำนวน	5	ข้อ
6) การส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก	จำนวน	4	ข้อ
7) การนิเทศการศึกษา	จำนวน	4	ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการดังนี้

- 3.1 ขอให้บัณฑิตวิทยาลัยออกหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลให้แก่ผู้วิจัย
- 3.2 นำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลของโรงเรียนสาขาในภาคกลาง
- 3.3 นำหนังสืออนุญาตจากเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แจ้งไปยังผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด จำนวน 15 จังหวัด เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลของโรงเรียนสาขาในจังหวัด
- 3.4 นำหนังสืออนุญาตจากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด แจ้งไปยังหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ เพื่อขอความร่วมมือในการแจกและเก็บแบบสอบถามจากโรงเรียนสาขาที่เป็นประชากรของแต่ละอำเภอ/กิ่งอำเภอ โดยติดต่อประสานงานกับศึกษานิเทศก์ของแต่ละอำเภอ/กิ่งอำเภอ
- 3.5 ผู้วิจัยแจกและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งของความร่วมมือในการแจกและเก็บแบบสอบถามคืนจากศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ
- 3.6 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามปรากฏว่าได้รับคืน 353 ฉบับ จากจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้น 359 ฉบับ โดยแยกเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จำนวน 331 ฉบับ และแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์เนื่องจากประชากรตอบแบบสอบถามไม่ครบทุกข้อจำนวน 22 ฉบับ จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป ก็ยังได้รับกลับคืนมา และร้อยละของจำนวนแบบสอบถามที่ใช้ได้

ผู้ตอบแบบสอบถาม	ส่งไป	รับคืน	ใช้ได้	ร้อยละ
ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาหลัก	99	97	89	89.90
ครูผู้ดูแลโรงเรียนสาขา	102	102	95	93.14
ครูผู้สอนในโรงเรียนสาขา	158	154	147	93.04
รวม	359	353	331	92.20

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาและมีความสมบูรณ์ทั้งหมด นำมาวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลจากแบบสำรวจสภาพทั่วไปของโรงเรียนสาขาและชุมชนที่ตั้งอยู่ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ พร้อมทั้งเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

2. ข้อมูลจากแบบสอบถามของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาหลัก ครูผู้ดูแลโรงเรียนสาขา และครูผู้สอนในโรงเรียนสาขา นำมาวิเคราะห์ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ พร้อมทั้งเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการส่งเสริมการสอนในโรงเรียนสาขาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาหลัก วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ พร้อมทั้งเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง